

- 2) за цілями оцінки:
 - споживча вартість;
 - інвестиційна вартість;
 - спеціальна вартість;
 - страхова вартість;
 - застосована вартість;
 - оподаткована вартість;
 - утилізаційна вартість;
- 3) за характером аналога:
 - вартість відтворення;
 - вартість заміщення;
- 4) за принципами бухгалтерського обліку:
 - балансова вартість;
 - залишкова вартість;
 - справедлива вартість;
- 5) залежно від перспектив розвитку підприємства:
 - вартість діючого підприємства;
 - ліквідаційна вартість.

Таким чином, необхідність оцінки потенціалу підприємства завжди зв'язана з цілями і задачами підприємства, що можуть мати місце при таких або інших обставинах розвитку ринку, конкуренції, факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

Література

- 1 Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
- 2 Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : Навчальний посібник . – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.
- 3 Ревуцкий Л.Д. Потенциал и стоимость предприятия. – М.: Перспектива, 1997. – 127 с.
- 4 Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства : формування та оцінка: Навч.- метод. Посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 261 с.

АКТУАЛЬНІ ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Станіславик О.В., к.е.н., доцент
Полянський А.А.
Резнічук В.Ю.

Одеський національний політехнічний університет

В сучасних ринкових умовах з поширеними кризовими явищами актуальною проблемою є задача прийняття рішень з підвищення рівня прибутковості підприємств. І тут, крім чинників збільшення обсягів виробництва продукції, просування її на незаповнені ринки висувається проблема зниження витрат на виробництво і реалізацію цієї продукції.

До основних джерел зниження витрат виробництва і реалізації продукції підприємства можна віднести:

- зниження витрат сировини, матеріалів, палива і енергії на одиницю продукції;
- зменшення розміру амортизаційних відрахувань, що припадають на одиницю продукції ;
- зниження витрат заробітної плати на одиницю продукції ;
- скорочення адміністративних витрат та накладних витрат при експорті та імпорті товарів;
- ліквідація непродуктивних витрат і втрат.

На економію ресурсів значно впливає кількість техніко-економічних чинників. Найбільший вплив мають такі групи внутрішньовиробничих чинників:

- підвищення технічного рівня виробництва;

- удосконалювання організації виробництва і праці;
- зміна обсягу виробництва.

Всі вони призводять до зниження витрат сировини, матеріалів, заробітної плати.

Зменшення витрат сировини і матеріалів досягається за рахунок зниження норм їхнього використання, скорочення відходів і втрат у процесі виробництва і збереження, повторного використання матеріалів, впровадження безвідходних технологій.

На розмір витрат істотний вплив має зміна цін на сировину і матеріали. При їхньому збільшенні витрати зростають, а при зниженні – зменшуються.

Зниження витрат підприємства забезпечується і за рахунок зменшення витрат живої праці на одиницю продукції та темпів зростання його продуктивності відносно темпів зростання середньої заробітної плати.

Значне зниження витрат можна досягти також в результаті застосування прогресивних методів організації виробництва. Прикладом є розроблена в Японії і маюча широке застосування в усьому світі система організації виробництва «just in time» (точно в строк). Вона знижує витрати виробництва за рахунок бездефектного виготовлення продукції. Сутність її полягає в тому, що комплектуючі вироби, деталі поставляються споживачу у визначене місце, у потрібний час, у необхідній кількості. Якщо попадаються браковані деталі, виробничий процес зупиняється, тому що запасів на робочому місці немає.

Система «just in time» сприяє зниженню витрат головним чином за рахунок того що:

1. Знижуються витрати на складування і збереження напівфабрикатів як у споживача, так і у виробника. Останній крім того знижує витрати на реалізацію.

2. Має місце забезпечення бездефектного виготовлення продукції постачальником. Підприємства в цих цілях повинні навчати всіх співробітників методам контролю якості, підвищувати відповідальність виробничих робітників за якість, використовувати автоматичні пристрої для контролю якості і т.д. В результаті знижуються витрати виробництва, що пов'язані з повторною обробкою бракованих виробів, споживанням сировини і заробітної платою.

Велику увагу слід приділити таким резервам, як правильний підхід до класифікації та калькулюванню витрат.

Підприємства, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності повинні вміло управляти накладними витратами при експорті та імпорті товарів. Накладні витрати при експорті (імпорті) – це витрати підприємства з перевезення і реалізації товарів, які поділяються на витрати у національній та іноземній валюті. Прямі накладні витрати в національній валюті включаються до собівартості конкретних товарів, непрямі (загальноторгові) не включаються. Це такі витрати як збори за митне оформлення і мито, вартість експортної (імпортної) ліцензії, транспортні витрати до порту експортера (імпортера), фрахтування судна, навантажувально-розвантажувальні роботи, страхування перевезення.

Зниження розміру накладних витрат пов'язане з підвищенням ефективності експорту (імпорту), тому перевірка дотримання підприємством у звітному періоді режиму економії та пошук можливостей їх скорочення є важливим інструментом у підвищенні ефективності всієї діяльності підприємства.

З цією метою здійснюється аналіз витрат звітного періоду у порівнянні з попереднім. В процесі аналізу слід встановити причини зміни величини накладних витрат, відносно обсягу реалізації чи собівартості товарів, а також за окремими видами накладних витрат.

Виділимо основні фактори зміни величини накладних витрат, які слід брати до уваги в процесі аналізу:

- із перевезення товарів: кількість (вага) вантажу, радіус (відстань) перевезення, ставка за перевезення (тариф, фрахт), спосіб та умови перевезення;
- із перевантаження товарів: кількість (вага) вантажу, ставка за перевантаження, надбавка при нестандартних та надважких вантажах;
- зі зберігання товарів: кількість (вага) вантажу, спосіб зберігання, термін зберігання, ставка за зберігання.

В процесі аналізу необхідно мати на увазі, що приріст абсолютного рівня накладних витрат може бути викликаний такими причинами як збільшення кількості реалізованих товарів та зміни розмірів окремих видів витрат на одиницю реалізованих товарів. Зміна відносного ж рівня – такими причинами як зміни цін на товари, зрушення у структурі реалізації товарів, зміни величини витрат на одиницю кількості реалізованих товарів.

В підсумку відзначимо, що лише комплексний підхід до управління витратами дозволить знизити їх розмір, підвищити ефективність господарської діяльності підприємства в цілому.

Література

- 1 Акчурина Е.В. Управленческий учет: Учеб.-практ. пособ. / Е.В. Акчурина. – М.: Проспект, 2004. – 475 с.
- 2 Атамас П.Й. Управлінський облік: Навч. посіб. / П.Й. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
- 3 Білик М.Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк. – К.: КНЕУ, 2005. – 673 с.
- 4 Білоусова І. Методи обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції / І. Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 9. – С. 3-7.
- 5 Фінансові результати підприємств і організацій України / Державна служба статистики України. – [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Чернишова Л.І., к.е.н., доц.
Бодюл В.І.,
Литвинюк В.

Одеський національний політехнічний університет

Формування позитивної динаміки розвитку держави, зростання рівня добробуту її населення найчастіше пов'язують з усвідомленням позитивної ролі інновацій та використанням передових досягнень науки та техніки. Інноваційний розвиток можливий лише за умови успішної реалізації величезного числа конкретних інноваційних проектів, тобто, за умови вирішення безлічі мікроекономічних завдань. За результатами аналізу основних тенденцій в інноваційній активності підприємств України за останній рік виявлено, що зростання номінального ВВП відбувається із зменшенням результативності інноваційної діяльності підприємств. Зокрема в Одеському регіоні у 2014 р. інноваційною діяльністю у промисловості займалися 67 підприємств, або 16,8% від загальної кількості промислових підприємств (у 2013 р. – 69 підприємств або 17,6%). По Україні частка таких підприємств становила 16,1%, на відміну 16,8% у 2013 р. Відомо, що на інновації підприємства витратили 323,9 млн. грн., у тому числі на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 321,5 млн. грн. (або 99,3% загального обсягу інноваційних витрат), на внутрішні і зовнішні науково-дослідні розробки – 960,6 тис. грн. (0,3%), на придбання інших зовнішніх знань (придбання нових технологій) – 2,2 тис. грн., інші витрати склали 1,5 млн. грн. (0,5%) [1]. Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств. Все вищесказане вимагає актуалізації питання щодо зміни негативної тенденції та формування дієвих управлінських механізмів інноваційно-спрямованого розвитку сучасних підприємств.

Різноманітні аспекти управління інноваційним розвитком як підприємств, так і держави, розглядалися вітчизняними і закордонними науковцями, серед яких можна виділити С.М. Ілляшенко, В.Г. Шматько, В.О. Василенко, А.І. Яковлева, В. М. Орлова, Л.І. Федулову, П. Г. Перерву та ін.

Метою нашого дослідження є з'ясування ключових етапів процесу управління інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Сьогодні, на жаль багато вітчизняних підприємств зіткнулися із безліччю проблем, які ускладнюють динаміку проведення інноваційної діяльності, особливо це стосується непристосованості до навколишнього середовища організацій, які прагнуть здійснення впровадження інновацій в застарілих умовах, не пристосованих до сучасних рухливих умов господарювання. Це вимагає формування управлінської системи заходів для підтримки